

ת"פ 52719/01/15 - מדינת ישראל נגד מוחמד בן סאמר מסרוואה, חוסין בן יוסף בלעום, מוחמד בן טאהר מסארוה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 52719-01-15 מדינת ישראל נ' מסארוה ואח'
ת"פ 30078-01-15 מדינת ישראל נ' מסרוואה ואח'

בפני בעניין: כבוד השופטת מיכל ברנט
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. מוחמד בן סאמר מסרוואה 2. חוסין בן
יוסף בלעום
2. מוחמד בן טאהר מסארוה

הנאשמים

נוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד שרה טל

הנאשם 2 וב"כ עו"ד הלאל ג'אבר

הנאשם 3 וב"כ עו"ד גיא עין צבי

גזר דין לנאשמים 2 ו- 3

הנאשמים הודו במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב אישום מתוקן והורשעו בעבירות כמפורט להלן:

נאשם 2 הורשע בעבירות של קשירת קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; סיוע לחטיפה, עבירה לפי סעיף 369 לחוק יחד עם סעיף 31 לחוק ושוד בחבורה, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק.

נאשם 3 הורשע בעבירה של סיוע לשוד בחבורה, עבירה לפי סעיף 402(ב) יחד עם סעיף 31 לחוק.

נאשם 1 הודה אף הוא בעובדות כתב האישום המתוקן אך חזר בו מהודאתו ועניינו מתברר בפני כבוד השופטת מרשק-מרום.

במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי כל צד יהא חופשי בטיעונו לעונש, יופקדו סכומי כסף לטובת המתלוננות כפי שפורט בהסדר, נאשמים 1 ו- 2 ישלמו פיצוי למתלוננות מהאישום הראשון והשני בהתאמה, כל אחד לפי חלקו, וזאת בגין הנזקים הנפשיים, הכלכליים והנוספים שנגרמו להם ללא קשר להחזר הכספים שנשדדו, כל צד יטען וביהמ"ש יחליט לגבי גובה הפיצוי. לגבי התכשיטים שנשדדו מהמתלוננת באישום השני קיימת מחלוקת לגבי שווים ולכן בטרם שמיעת הטיעונים לעונש, יופקדו ₪ 12,000 כהחזר על התכשיטים שנשדדו. סכומים אלה הם סכומים שהם החזר ולא פיצוי. הנאשמים ישלחו לתסקיר שירות המבחן.

על פי עובדות האישום הראשון בכתב האישום המתוקן, אישום המיוחס לנאשמים 1

ו- 2, בין נאשם 2 לעלאא דיריה (להלן: "עלאא") בעלה של חדיג'ה אלעמר (להלן: "המתלוננת") ישנה הכרות מוקדמת על רקע העסקתו של נאשם 2 על ידי עלאא.

על רקע הכרות זו, ידע נאשם 2 כי המתלוננים מכרו את ביתם בסכום של מאות אלפי שקלים.

עובר ליום 21.12.14 סיפר נאשם 2 לנאשם 1 כי ברשות המתלוננת סכומי כסף אותם מחזיקים היא ובעלה בביתם בטירה והציע לו לשדוד אותם יחדיו. נאשם 1 הסכים להצעה והשניים קשרו קשר לבצע שוד בבית המתלוננים.

הנאשמים סיכמו כי יגיעו עם בחורה כשהיא אוחזת בידה זר פרחים, הבחורה תדפוק על דלתה של המתלוננת וכשהאחרונה תפתח את הדלת, יפרצו פנימה וישדדו אותה.

ביום 21.12.14, בשעה 09:50 לערך, הגיעו הנאשמים לאזור בית המתלוננים ברכבו של נאשם 1, ביקשו מאמיר עזאם להסיע את הבחורה לבית המתלוננים וכך הוא עשה.

הבחורה נקשה על דלת ביתה של המתלוננת במשך דקות ארוכות כשזר פרחים בידה בעוד הנאשמים ממתינים ברכב מחוץ לבית ולאחר שהמתלוננת לא פתחה את דלת הבית עזבו את המקום.

ביום 23.12.14 בשעה 09:30 לערך, הגיעו הנאשמים ברכבו של נאשם 1 יחד עם עזאם ואמיר בראנסי לבית המתלוננת, יצאו מהרכב כשהם לבושים בקפוצ'ונים, כיסו את פניהם והיו מצוידים בחפץ הנחזה להיות אקדח. נאשם 2 עטה כפפות על ידיו.

עזאם ובראנסי נותרו ברכב בעוד הנאשמים טיפסו על גדר הבית, שברו את חלון הסלון ונכנסו אל הבית.

הנאשמים נכנסו כשהם רעולי פנים לחדר השינה בו שהו באותה עת המתלוננת ובנה בן השנתיים וחצי (להלן: "הילד"), נאשם 1 דרש מהמתלוננת למסור לידיהם ₪ 400,000 תוך שנאשם 2 מחטט ומחפש כסף בבית.

המתלוננת אמרה לנאשמים כי אין בידיה את הסכום המבוקש, הנאשם 1 החל לדפוק על הקירות בכעס, אמר למתלוננת שהוא שייך למשפחת חרירי ואיים עליה באומרו: "תוציאי את הכסף או שאני שורף את כל העולם".

משביקשה המתלוננת להראות לנאשם 1 את פלט חשבון הבנק שלה כדי לשכנעו שאין ברשותה כסף, שלף הנאשם 1 את האקדח, כיוון אותו לחזה של המתלוננת וצעק עליה "תוציאי את הכסף עכשיו ... וואלה אני הורג את כולכם".

משצעקה המתלוננת כי אין ברשותה את הכסף, אמר נאשם 1 לנאשם 2 "קח את הילד", או אז אמרה המתלוננת לנאשמים כי תשתף איתם פעולה וביקשה שלא יפגעו בילד.

נאשם 1 אמר למתלוננת כי אם לא תיתן להם את הכסף לא יעזבו ואת הילד והצמיד את האקדח בכוח לראשו של הילד, דרך את האקדח ואמר לה: "תוציאי את הכסף, אפילו מתחת לאדמה".

המתלוננת התחננה בפני נאשם 1 שיניח לילד ובלית ברירה, בשל חששה לחייה ולחיי בנה, אמרה לנאשם 1 כי תיסע לבנק ותמשוך מחשבונה סכום כסף אותו תעביר לידיהם במידה ולא יפגעו בילד.

נאשם 1 הסכים והתנה זאת בכך שיסעו ביחד אל הבנק, ביחד עם הילד, נטל ספר קוראן, דרש מהמתלוננת להישבע שתמסור לו את הכסף ובתמורה לא יפגע בילד.

נאשם 1, המתלוננת והילד, נסעו ברכבה של המתלוננת לבנק לאומי בטירה ונאשם 2 נסע מן המקום ברכבו של נאשם 1 יחד עם עזאם ובראנסי.

משהגיעו לבנק, יצאה המתלוננת מהרכב, ביקשה לקחת את הילד איתה אלא שנאשם 1 הורה לה להשאיר את הילד ברכב ואמר לה: "תביאי את הכסף ותיקחי את הבן שלך, אם לא - את לא לוקחת את הבן שלך".

המתלוננת נכנסה לסניף הבנק וביקשה למשוך 100,000 ₪ מחשבונה ושבה אל הרכב.

נאשם 1 אמר למתלוננת כי אינו רוצה לחלוק את הכסף עם שותפיו, הורה לה להסיעו לכניסה לטירה כשהכסף ברשותה וכשהגיעו לשם, ירד מן הרכב והורה למתלוננת לנסוע לקפה "ארומה" בכוכב יאיר ולהמתין לו שם עד שיגיע ליטול את הכסף. כן הזהיר נאשם 1 את המתלוננת לבל תפנה למשטרה ואיים עליה שאם תברח ירו עליה.

בשל חששה, עשתה המתלוננת כדברו, בשעה 10:50 לערך הגיע נאשם 1 למקום ונטל מן המתלוננת את הכסף, עזב את המקום וחבר לעאזם ובראנסי.

על פי עובדות האישום השני בכתב האישום המתוקן, אישום המיוחס לנאשמים 1 ו - 3, עובר ליום 7.12.14 קשרו

נאשמים 1 ו - 3 יחד עם אחר קשר לבצע שוד בביתה של ז.ח. בקלנסואה. הנאשמים סיכמו ביניהם כי נאשם 1 והאחר יכנסו לבית המתלוננת (להלן: "הבית") בעוד נאשם 3 יוותר ברכב על מנת לתצפת על הבית. ביום 7.12.14 בשעה 09:00 לערך, נסעו השלושה לבית, נאשם 1 והאחר יצאו מהרכב כשהם לבושים בחם-צוואר, כיסו את פניהם כשהם מצוידים בחפץ הנחזה להיות אקדח. נאשם 3 נותר ברכב על מנת לערוך תצפית.

נאשם 1 והאחר נכנסו כשהם רעולי פנים לבית, כשנאשם 1 אוחז באקדח בידו, בבית שהו באותה עת קטינות ו.ב ילידת 1998 וא.ב ילידת 2000, נאשם 1 אמר לא.ב. שלא יפגעו בהן, עליהן לשבת בשקט, הם רוצים לקחת נייר ולצאת. נאשם 1 מסר את האקדח לאחר והחל לחפש בחדרה של ז.ח. בעוד האחר שומר על הקטינות.

נאשם 1 דרש מא.ב. לסייע לו בחיפושים אך היא סירבה ופרצה בבכי. נאשם 1 המשיך בחיפושיו ומשלא מצא מבוקשו איים על א.ב. באומרו: "בואי תעזרי לי למצוא את הנייר וזה לטובתך". א.ב. סירבה והנאשם 1 חזר לחפש בחדר.

בשלב מסוים נטל נאשם 1 מארון בחדר 35,000 ₪ וחמישה צמידי זהב ואמר לא.ב. כי מצא את הכסף וזה נמצא אצלו, הוא והאחר עזבו את הבית ונכנסו אל הרכב בו המתין נאשם 3.

במועד שאינו ידוע למאשימה מסר נאשם 1 לנאשם 3 4,000 ₪ מתוך הסכום אותו שדדו מז.ח. תמורת חלקו בשוד ובשלב מאוחר יותר מסר נאשם 3 את הסכום האמור לאחיו של נאשם 1.

תסקירי שירות המבחן:

תסקיר בעניינו של נאשם 2:

על פי תסקיר שירות המבחן, מדובר בבחור צעיר, רווק בן 20 שנים, אשר מתפקד באורח תקין לאורך השנים, מקבל אחריות על ביצוע העבירות ועל נסיבות מעורבותו בהן. רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה נמוכה ובמידה וינקוט באלימות חומרתה צפויה להיות נמוכה.

לאור אופי האישומים, למרות התרשמות שירות המבחן מנזקקותו הטיפולית של הנאשם, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית באשר סבר כי בשל חומרת העבירות יש להשית עליו מאסר בפועל, תוך מתן משקל לתפקודו התקין לאורך השנים, גילו הצעיר, קבלת האחריות על ביצוע העבירות, התנאים המגבילים בהם היה נתון זמן רב וההערכה כי ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע.

תסקיר בעניינו של נאשם 3:

בן 23, רווק, סטודנט בחוג לפיזיותרפיה באוניברסיטה האמריקאית בג'ניו. זוהי מעורבותו הראשונה בפלילים ולהתרשמות שירות המבחן אינו בעל דפוסים עברייניים. לאורך חייו וגם היום מבטא שאיפות להתפתחות באפיקים המתאימים לבני גילו. על מנת לא לפגוע בעתידו המקצועי המהווה גורם ממתן ומפחית סיכון עבורו, המליץ שירות המבחן שלא להשית

עליו מאסר בפועל ואף לא מאסר שיומר בעבודות שירות, אלא של"צ בהיקף נרחב של 500 שעות כענישה חינוכית ולהעמידו בפיקוח שירות המבחן למשך 18 חודשים.

ראיות לעונש:

ב"כ המאשימה הגישה תצהיר של נפגעת העבירה מהאישום הראשון אשר אין בו דבר למעט הצהרתה כי ביום החקירה היתה לחוצה ומבולבלת ולטענתה נאשם 1 ניסה למנוע משאר המעורבים לעשות את שעשו.

כן הוגש תצהיר נפגעת העבירה מן האישום השני ולפיו לה ולבנותיה נגרם נזק נפשי, הבנות חוששות להישאר בבית ללא מלווה ואף חוששות לעבור מחדר לחדר.

אחת הבנות מתעוררת, בוכה ומעירה אותה ומדמיינת שרואה את הגנבים רודפים אחריה עם אקדח, דבר המצריך טיפול פסיכיאטרי אותו היא מקבלת וויכוחים בין המתלוננת לבין בעלה מי מהם יוותר בבית כמלווה לבתם.

הוגשו אישורים על הטיפול הפסיכיאטרי אותו מקבלת הבת לרבות טיפול תרופתי.

עוד טענה כי נגרם לה נזק כלכלי שעיקרו שוד התכשיטים ששווים כ- 35,000 ₪.

ב"כ הנאשם 2 ביקש להעיד את ארוסתו של הנאשם אלא שזו התרגשה ולא היתה מסוגלת להעיד.

אביו של הנאשם 2, מר בלעום יוסף, הביע צער על מעשי בנו, ביקש את סליחת המתלוננת, סיפר כי הוא אב לשבעה ילדים, מזה שנתיים חווה המשפחה טראומה, יש לו בית עסק לרהיטים בטייבה שכמעט נהרס. בתו לומדת באוניברסיטה והוא אינו יכול לסייע לה, ובשל כך היא לומדת ועובדת בלילה כדי לפרנס את עצמה.

במהלך מעצר הבית, בנו-הנאשם שהה שבעה חודשים ברהט והוא ואשתו חלקו את מלאכת הפיקוח. חודשיים לפני האירוע הנאשם התאשפז לשלושה ימים בשל כאבים בחזה, ובהמשך סבל עוד מספר פעמים מבעיות רפואיות. עוד טען כי לאחר שנתיים, הוא יודע שבנו לא יחזור על מעשיו. האב ביקש להתחשב בכל אלה ולהשית על בנו עונש מתון על מנת שיוכל להיעזר בבנו.

אמו של הנאשם 2, גב' בלעום אביר, טענה כי בנה טעה טעות גדולה עליה הוא מתחרט, הוא השתנה ורוצה חיים חדשים, ילדים ובית, ועל כן קשר את גורלו עם הכלה המיועדת.

אבי הנאשם סובל מהרבה מחלות ואינו ישן בלילות, המשפחה אינה מתגוררת תחת קורת גג אחת, דבר שהשפיע על המצב הנפשי של כולם, ובשל כל אלה עתרה להפחית בעונשו של בנה על מנת שיחזור לדרך המוטב.

טיעוני ב"כ המאשימה:

ב"כ המאשימה טענה כי הנאשמים נעדרי עבר פלילי. באשר לנאשם 2, עתרה לקבוע מתחם ענישה הנע בין ארבע לשבע שנות מאסר ולהשית עליו עונש בחלקו הבינוני-גבוה של המתחם, מאסר על תנאי, פיצוי למתלוננת בנוסף לסכום שכבר הופקד וקנס.

לטענתה, האישום המיוחס לנאשם 2 מגולל מסכת אירועים מזעזעת, המהווה סיוט של כל אם. חלקו של הנאשם 2 הוא לא החלק המרכזי בחלק מהשתלשלות האירוע, קרי מהרגע שנאשם 1 והמתלוננת עלו לרכב ונסעו לבנק, וכן חלקו פחות מחלקו של נאשם 1 במובנים מסוימים גם באשר להשתלשלות בבית. זו הסיבה בעטיה הוסכם על תיקון סעיף האישום לסיוע לחטיפה, אולם חלקו עדיין משמעותי ביותר ובלעדיו כל האירוע לא היה קורה.

באשר לעבירות של קשירת הקשר והשוד, נאשמים 1 ו- 2 הינם מבצעים בצוותא.

הערכים החברתיים שנפגעו הינם הגנה על אוטונומיית הפרט, זכותו לחרות ולתנועה חופשית, זכותו לשלוות נפש, שמירה על שלומו, בטחונו וקניינו. בנוסף מעשים מסוג זה פוגעים גם בתחושת הביטחון האישי ביתר שאת. נאשם 2 ניצל היכרותו עם המתלוננת ובעלה אצלו היה מועסק בעבר, ואת העובדה שידע שמכרו את ביתם ומחזיקים בכסף. השוד בוצע בשעת בוקר כשהנאשמים יודעים שיש סיכוי טוב שבעלה של המתלוננת לא נמצא בבית וניצלו את חולשתה מולם. הוא סיפר על כך לנאשם 1 והציע לו שישדדו אותם יחד. נאשם 1 הסכים והשניים קשרו קשר לבצע את השוד בבית.

רק בשלב בו נסעו נאשם 1, המתלוננת והתינוק לבנק, נפרד נאשם 2 נפרד מנאשם 1 ומהמתלוננת וחבר חזרה לאחרים שחיכו ברכב. נאשם 2 היה נוכח בכל ההשתלשלות הקשה הזו כשפניו רעולים.

נאשם 2 לא נכח בחלק הזה של האירוע אך מיד לאחר מכן כשהסכום שנשדד מהמתלוננת, מאה אלף ₪, היוו בידיו של נאשם 1, חבר חזרה אליו עם אחרים מה שמעיד על כך שהיה בתמונה כל הזמן ושיש לו חלק אינהרנטי בכל השוד גם אם בחלק ממנו לא נכח פיזית. האינטרס של נאשמים 1 ו- 2 מובהק, לכל אחד מהם יש חלק בביצוע העבירות. על ביהמ"ש לתת משקל לנסיבות אלה לחומרא. כן יש להתחשב בעובדה שהעבירה בוצעה בצוותא, כשהנוכחות של שני הנאשמים הגבירה את תחושת האימה על המתלוננת ובנה, כמו גם את העובדה ששניים נוספים חיכו ברכב. יש להתחשב בכך שהשוד בוצע בבית המתלוננת, מבצרה, הנאשמים נכנסו לחדר השינה שלה כשהיא ישנה עם בנה במיטה ופגעו באוטונומיה שלה ושל בנה באופן בוטה. מעבר לניצול הרע והקשה שעשו הנאשמים בילד כדי לקבל את הכסף, הם לא היו מוטרדים לרגע מההשלכות של המעשים על הילד, ילד בן שנתיים וחצי, שהיה נוכח ברגעים הקשים ורואה שני זרים עם פנים מכוסות מטילים על אמו פחד ואימה. סכום הכסף שנשדד גבוה. הנאשמים לא ויתרו על הכסף גם כשגילו שהכסף לא נמצא בבית. העובדה שמדובר על אקדח דמה אינה מורידה מחומרת המעשים שכן המתלוננת לא ידעה שמדובר באקדח דמה ומבחינתה היא ובנה היו בסכנת חיים ממש. אף שנאשם 1 הוא זה שהחזיק את האקדח, הדבר היה בידיעתו והסכמתו של הנאשם 2 שיזם את האירוע ותכנן אותו יחד עם הנאשם 1 והיה מודע לכך שנאשם 1 מתכוון להשתמש באקדח הזה.

באירוע החטיפה, חלקו האקטיבי של נאשם 2 פחות משום שהוא שתק בכל האירוע לא מתוך רחמים למתלוננת או לבנה, אלא אך ורק בשל חששו שהמתלוננת שמכירה אותו היטב תזהה אותו. הוא לא זה שהחזיק את הנשק ולא נסע עם המתלוננת. בכל מסכת האימה, נאשם 2 לא ניסה לעצור את הנאשם 1, לא יצא מהבית ולא ניסה להרגיע את הרוחות.

הוא עמד שם בשתיקתו כשהוא רעול פנים ומגביר את אימת המתלוננת ובכך סייע לנאשם 1 לבצע החטיפה. הוא לא היה מוטרד ממה שקרה בבית וממה שיקרה ברכב או בבנק או מה יקרה אם המתלוננת לא תמסור את הכסף המיוחל.

נאשם 2 שמע שהנאשם 1 דרש מהמתלוננת שהילד יבוא איתו לאוטו וגם לכך הסכים ובעצם סייע בנוכחותו.

אי הוודאות והפחד ליוו את המתלוננת לאורך כל האירוע. הנזק שנגרם לה ולילד הוא אינהרנטי. בין הנאשם 2 למתלוננת לא נעשה הסכם סולחה, אם כי להסכם כזה משמעויות מוגבלות ממילא.

ב"כ המאשימה הפנתה למספר פסקי דין לתמיכה בעמדתה העונשית:

ת"פ 10678-10-14 (מחוזי מרכז) **מדינת ישראל נ' מורדי ואח'** בו קבעה כבוד השופטת מרשק מרום מתחם ענישה בגין עבירת החטיפה ופציעה בנסיבות מחמירות ללא עבירת שוד הנע בין ארבע לשבע שנות מאסר, אף שמספר המעורבים שם רב יותר וננקטה אלימות. הערעור על גזר הדין נדחה בע"פ 4402/15.

בע"פ 2254/07 **מדינת ישראל נ' טארונושילי** הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של חטיפה לשם סחיטה, כליאת שווא והדחה בחקירה. שם ארבו החוטפים לחלפן כספים, קשרו אותו ואיימו עליו כדי לקבל כסף. לא ננקטה נגדו אלימות שהותירה נזק, והוא שוחרר ביוזמת החוטפים ללא התערבות של גורם חיצוני ומבלי שהחוטפים קיבלו תמורה. הוא נדון בבית המשפט המחוזי לשלוש שנות מאסר ובית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה וקבע כי נדרש להעביר מסר נחרץ ומרתיע לפיו מעורבות בעבירת חטיפה נושאת עונש כבד בצדה והשית חמש שנות מאסר על העבריין העיקרי וזאת מבלי למצות עמו את הדין.

ת.פ. 34966-12-13 (מחוזי מרכז) **מדינת ישראל נ' אבו זקיקה**, הנאשם קשר עם אחרים קשר לשדוד רכב וכשישן המתלונן הגיעו לביתו, התנפלו עליו וכבלו אותו באזיקים וגנבו את רכבו. הנאשם ניהל הוכחות, אך יחד עם זאת, דובר בנאשם צעיר עם עבר פלילי קל, רישום שהתיישן, ביצע עבירת שוד ללא חטיפה, לא קיבל שום תמורה כי הרכב שנשדד ננטש במהלך הבריחה מהמשטרה, ביהמ"ש קבע מתחם הנע בין 40 ל - 70 חודשי מאסר ונגזרו עליו 54 חודשי מאסר בפועל.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה- הנאשם 2 הודה במיוחס לו, אין לו עבר פלילי, אך העבירה שביצע כה חמורה ולפיכך יש לתת משקל מועט לאלה.

תסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של הנאשם 2 אינו מתייחס לחלקו כיוזם האירוע ומציגו כמי שנגרר בשל לחץ חברתי ורצון לרצות אחרים, דבר שאינו עולה בקנה אחד עם העובדות בהן הודה וחלקו בביצוע העבירה. אין התייחסות בתסקיר לכך שלא התנצל ועשה סולחה על אף ששותפו לעבירה עשה כן. הערכת הסיכון בעניינו - בינונית - אך מבוססת לטעמה על נתונים שאינם נכונים. שירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית טיפולית וקצינת המבחן סבורה שיש להטיל עליו מאסר בפועל. לעניין הפיצוי - אמנם שולם פיצוי חלקי על ידי הנאשם 2 - 25,000 ₪, אולם סוכם שהצדדים יטענו באופן פתוח באשר לרכיב זה. הפיצוי אינו משקף את הנזק האמיתי ולפיכך עתרה להשית פיצוי כספי נוסף במסגרת גזר הדין, מאסר מותנה וקנס.

באשר לנאשם 3, הוא הודה והורשע באישום השני המייחס לו עבירה של סיוע לשוד בחבורה. מכתב האישום עולם שהנאשם 3 עם הנאשם 1 ואחר נסעו לבית בקלנסואה במטרה לנסות לבצע שוד. במקום הנאשם 1 הוציא חפץ שנראה כאקדח. כשהנאשם 3 ראה זאת הוא רצה לברוח. כאשר הנאשם 1 אמר לו שזה אקדח צעצוע נחה דעתו והוא נותר ברכב. אין מחלוקת שהנאשם 3 לא נכנס לבית. בתום השוד יצאו הנאשם 1 והאחר מהבית ונכנסו לרכב שם המתין הנאשם 3. נאשם 1 מסר לנאשם 3 4,000 ₪ מהסכום שנשדד כחלקו מהשוד ובשלב מאוחר יותר החזיר הנאשם 3 את הכסף לאחי נאשם 1. מקריאת תסקיר שירות המבחן שהוא חיובי, יש להעיד על שיקום ועל כך שמדובר באדם נורמטיבי שזו מעידה חד פעמים וחריגה והוא לוקח אחריות מלאה על שאירע. לאור האמור, עתרה ב"כ המאשימה להשית על הנאשם 3 עונש מוסכם של ששה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות ללא ניכוי ימי המעצר ובנוסף לרכיב ענישה זה, להשית עליו מאסר על תנאי, קנס ופיצוי.

טיעוני ב"כ נאשם 2 לעונש:

ב"כ הנאשם טען כי הנאשם הכין מכתב מבעוד מועד למתלוננת אותו הוא מבקש להעביר באמצעות ביהמ"ש. הנאשם היה בן 18 ו- 7 חודשים בעת ביצוע העבירה. הוא נעצר ב 24.12.14 ושהה במעצר כמעט 4 חודשים וביום 14.4.15 שוחרר לחלופת מעצר איתנה ומרוחקת מבחינה גיאוגרפית. לאחר תקופה ארוכה הועבר לכפר ג'ת, כשהוא מרוחק ממשפחתו, בתנאי איזוק אלקטרוני ובפיקוח אנושי, ובמשך 20 חודשים לא נרשמה הפרה. הנאשם נטל אחריות מלאה למעשיו והפנים הפסול בהם, הוא התארס מתוך ניסיון כן להקים תא משפחתי, הוא חש בושה עמוקה ממעשיו ומתוצאותיהם. הנאשם סובל מתחלואים רבים, יש לו רקע קרדיאלי. מתוך הכרת אחריות עמוקה, הפקיד 25,000 ₪ בקופת ביהמ"ש כתנאי לתיקון כתב האישום. הנאשם נטל אחריות, הביע חרטה, היכה על חטא, הודה בהזדמנות הראשונה, ולא נשמעו ראיות. הוגש תסקיר שירות המבחן ולפיו הנאשם נרתם להליך טיפולי, ומשתתף בקבוצות. אין חולק שהמתלוננת חוותה טראומה קשה, אך בהיעדר אסמכתאות לכך, המאשימה לא הרימה את הנטל בהוכחתו.

ב"כ הנאשם 2 הפנה לפסיקה התואמת בעמדתו העונשית תוך אבחון הפסיקה שהגישה ב"כ המאשימה.

לא מצאתי בפסיקה שהוגשה מענה למתחם הענישה הראוי שכן לא דובר במקרים אלה בצבר עבירות של קשירת קשר לפשע, סיוע לחטיפה, ושוד בחבורה.

בת.פ. 8528-06-15 (מחוזי מרכז) **מדינת ישראל נ' ג'אבר** הורשע המערער במסגרת הסדר טיעון בעבירות של

קשירת קשר לפשע, כליאת שווא בצוותא, סחיטה בכוח בצוותא ועבירות נוספות, דובר בהסדר טיעון סגור בו עתרו הצדדים במשותף להשית על הנאשם שלוש וחצי שנות מאסר בנוסף לעונשים נלווים.

בע"פ 6520/15 **מדינת ישראל נ' ש.ע.ש** הורשע הנאשם בעבירות של קשירת קשר לפשע, חטיפה, שתי עבירות שוד, תקיפה בנסיבות מחמירות וניסיון שוד, אלא שהסדר הטיעון היה סגור לעניין רכיב המאסר ושני הצדדים עתרו להשית על הנאשם שלוש שנות מאסר בפועל.

בית המשפט העליון קבע כי "התרשמותנו היא כי העונש שהיה מושת על המערער אלמלא הסדר הטיעון היה חמור משמעותית מזה שהושת עליו בסופו של יום".

לדידו של ב"כ הנאשם, מתחם העונש ההולם נע בין 20 חודשי מאסר ל- 38 חודשי מאסר כאשר בתוך המתחם יש לגילו הצעיר, היעדר עבר פלילי, הודאה בהזדמנות ראשונה, הכאה על חטא, שיתוף פעולה עם שירות המבחן ותסקיר חיובי, כמו גם לעובדה כי הוא שוהה למעלה מ- 20 חודשים בחלופת מעצר ללא כל הפרה משמעות רבה. לפיכך עתר להשית על הנאשם 2 ענישה צופה פני עתיד.

טיעוני ב"כ הנאשם 3 לעונש:

ב"כ הנאשם 3 טען כי ההתנהלות של הנאשם באירוע ולאחריו, שיתוף הפעולה שלו עם המשטרה ושירות המבחן, מעידים שמדובר במי שהאירוע הזה זר לו ומשפחתו. כאשר מסתכלים על חלקו של הנאשם, הוא היה אך כפסע מחרטה. גם כאשר הוא קיבל את חלקו בשלל של השוד, הוא השיב את חלקו לאחיו של נאשם 1. המעשה הזה, מעבר להבנת הפסול, מעיד על נטילת אחריות ועל ניסיון להתנער בכל דרך אפשרית מהמעורבות במעשה.

התסקיר בעניינו חיובי. שירות המבחן, בהתבסס על כלל הנתונים, המליץ על ענישה שלא כוללת רכיב של מאסר בפועל, והמליץ על של"צ בהיקף מאוד נרחב וזאת במטרה למנוע את קטיעת הלימודים או את הפסקתם, שהם גורם חשוב, מייצב, ומשמעותי בחייו של הנאשם.

עוד טען כי אין הסכמה לתשלום קנס.

המחלוקת בין הצדדים היא לעניין גובה הפיצוי. הנאשם לא הפיק שלל מהאירוע בסופו של דבר. 6,000 ₪ הופקדו מבעוד מועד בהתאם להסדר, כחלק מהחזר ולא פיצוי. הנאשם מקבל אחריות על מעורבותו ומכיר בכך שהוא צריך לפצות את המתלוננים, הגם שבסופו של דבר הוא לא הפיק תועלת כלכלית, ולכן לקח על עצמו לשלם חלק מאותו פיצוי.

באשר לעבודות השירות, טען ב"כ הנאשם כי נאשם 3 מצוי בשנת הלימודים האחרונה שלו ואם לא יסיימה יאלץ ללמוד שנה נוספת. הוא צפוי לסיים את חוק לימודיו באוגוסט 2017. הממונה על עבודות שירות קבע את תחילת ריצוי העונש

לשיקול דעת בית המשפט. כאשר שוחח איתו הנאשם, הממונה אמר שככל שבית המשפט יורה, הוא יוכל לשנות את התאריך.

בהינתן המלצת שירות המבחן, שחשש מלקטוע את לימודיו של נאשם 3, עתר ב"כ הנאשם לקבוע את מועד תחילת עבודות השירות ליום 1.9.17.

ב"כ המאשימה התנגדה לדחייה ארוכה של ריצוי גזר הדין.

הנאשם 2 בדברו האחרון טען כי הוא מאוד מצטער על מעשיו, מתבייש מבני משפחתו, מכיר בחומרת העבירות שביצע ומקווה שבית המשפט ירחם עליו בגזירת העונש.

הנאשם 3 בדברו האחרון טען כיהוא מתבייש במעשיו ובנזק שגרם לקטינות, כמו גם מבני משפחתו, והוסיף וטען כי השנתיים האחרונות לימדוהו לקח גדול לחיים.

עוד הוסיף כי הוא לומד פיזיותרפיה באוניברסיטת ג'נין, עומד לפני סיום לימודיו ומבקש לרצות את עונשו לאחר שיסיים את שנת לימודיו האחרונה.

דיון והכרעה בעניינו של נאשם 2:

מתחם העונש ההולם

בהתאם לסעיף 40ג. לחוק, מתחם העונש ההולם ל"מעשה עבירה" ייקבע בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

בעניינו, אלמנטים רבים של חומרה. ראשון בהם הינו "בחירתם" של הנאשמים 1 ו- 2 במתלוננת כמושא לביצוע העבירות, לנוכח היותה אשה ואם לתינוק אשר שהתה בביתה ללא בעלה, דבר שהיה ידוע לנאשם 2, כמו גם הידע בדבר מכירת ביתם.

הנאשמים תכננו את האירוע לפרטיו, ניסו להיכנס לבית בהזדמנות אחת תוך ששלחו בחורה שנחזתה לשליחת פרחים ונכשלו, אולם כשלונם זה לא מנע מהם מלנסות ולהיכנס לבית פעם נוספת, זו הפעם בדרך שאינה נזקקת להסכמת בעלת הבית.

הנאשמים 1 ו-2 הצטיידו מבעוד מועד בפריטים המתוארים מעלה על מנת להקל על ביצוע זממם, ובין השאר באקדח

דמה, שנחזה להיות אמיתי, והתפרצו לבית המתלוננת.

אלמנט חומרה נוסף מצוי בנוכחותו של הנאשם 2 בבית המתלוננת עת איים הנאשם 1 עליה ועל בנה הפעוט אימים קשים כי יפגע בהם, ובידיעתו כי הנאשם 1 לקח את המתלוננת ואת בנה הפעוט ברכבו לסניף בנק על מנת שזו תוציא עבורו כסף כדי להימנע מפגיעה זו. הנאשם 2 לא מנע מבעדו לעשות כן ולא עצר את התרחשות האירועים בכל דרך אחרת.

במעשיו פגע הנאשם 2 בתחושת בטחונה של המתלוננת בביתה - כאישה וכאם האחראית לשלומם של בנה הפעוט.

למעשים טראומטיים מעין אלה עלולות להיות השלכות על כל תחומי החיים, וכפי שנקבע בסעיף 40ט(4) לחוק העונשין, הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירה הינו אחד הנתונים הנלקחים בחשבון בקביעת מתחם העונש הראוי.

מצאתי כי בנסיבות אלה, בהן הנאשמים כיוונו להימצאות המתלוננת בביתה, ללא נוכחות בעלה, ותוך שהיא אחראית על בנה הפעוט, מצויה חומרה הדומה לזו שמצא בית המשפט העליון בעבירות שוד אשר כוונו לשכבות אוכלוסייה חלשות דוגמת קשישים.

בע"פ 2163/05 **אלייב נ' מדינת ישראל** נדחה ערעור על עונש של 9 שנות מאסר בפועל, על מי שהיה מעורב בשוד קשישים, ובית המשפט העליון ציין בפסק דינו כי "חברה שבה תחושת הביטחון האישי של בניה ובנותיה **ובמיוחד החלשים שבהם, כגון קשישים** (ההדגשה אינה במקור), מעוררת - זקוקה לשיקום ולחיזוק, כדי שתחושה ראויה תשוב על כנה... בית המשפט הוא אחת הכתובות ההכרחיות לציפיה זו. אין בידו ארנק של תקציבים לחיזוק הביטחון האישי, אך יש בידו חרב שבמקרים המתאימים עליו להניפה, חרב הענישה... טוב שיידעו הזוממים לפרוץ לביתו - מבצרו של הזולת, להחרידו ממנוחתו, לפגוע ברכושו תוך פוטנציאל לפגיעה בגופו ועמה בנפשו, כי כאלה יהיו סדרי הגודל בענישה" (וראו גם ע"פ 8788/08 **זיאד נ' מדינת ישראל**).

בע"פ 1864/11 **עזיז דוידוב נ' מדינת ישראל** קבע ביהמ"ש העליון בהאי לישנא:

"שוד או גניבה מקשים ומחסר ישע, נתפס כמעשה שיש בו כיעור מוסרי גדול יותר מעבירה "רגילה" של שוד או גניבה, בהיותו הפרה של הציווי "והדרת פני זקן" הנתפס כמעין חוק טבע בכל חברה אנושית. העבירה של שוד קשישים היא מעשה נקלה ובזוי במיוחד, גם בקוד העברייני, ולא בכדי היא נחשבת לעבירה הנמצאת בתחתית "שרשרת המזון" של העבירות ושל העבריינים. מי ימוד את האימה, הפחד, הבושת והצער של קשיש - פעמים רבות קשיש המתגורר בגפו - שנפל קורבן לעבירה של שוד וגניבה. אכן, לא כל קשיש הוא חסר ישע, אבל אין כוחו של קשיש כשל אדם צעיר, שיכול לעיתים להתגונן או לרדוף אחר הגנב או השודד. נקל לשער את התחושה המתסכלת עד - מאוד של השפלה וחוסר אונים של קשיש שנפל קרבן לעבירה כגון דא. ניסיון החיים מלמד כי איכות החיים של קשישים אחרי מעשה שוד או גניבה אינה כתמול שלשום. אף יש שאורחות חייהם השתנו והתהפכו בעקבות אירוע טראומטי של גניבה או שוד, לאחר שלהוותם נוכחו לדעת כי ביתם כבר אינו מבצרם. תופעות של חוסר אמון בבני אדם, בידוד והסתגרות נפשית לצד התבצרות פיזית (סורגים ומנעולים), חשש, אבדן

ביטחון עצמי, נדודי שינה ועוד תופעות והשלכות המשפיעות על הקשיש ועל בני משפחתו. מכאן מידת הסלידה של החברה ביחס לשוד וגניבה מקשישים, ומכאן החומרה היתרה שבתי המשפט מייחסים לעבירה זו בהיבט של שיקולי גמול והלימה."

על כן נפסק, כי "בית משפט זה רואה בענישה המחמירה בנושאים אלו את תרומתו להגנה על קשישים וביטוי לרצונו להבטיח כי גם בערוב ימיהם לא יהפכו מי שאינם עוד בשיא כוחם הפקר למעשי בריונות, ולא תיפגע איכות חייהם" (ע"פ 1044/13 **ענאן זידאן נגד מדינת ישראל**).

בע"פ 7961/07 **מדינת ישראל נ' שכטר**, המתייחס אף הוא לשוד של קשישה בביתה, נפסק על ידי כבוד השופטת ארבל בהאי ליסנא :

"הענישה במקרים מעין זה ראוי לה שתשקף הגנה על כבודם, גופם וקניינם של קשישים, תבטא את הצורך בהקניית בטחון אישי גם למי שבערוב ימיהם אינם נהנים עוד מחוסן גופני מלא ולא תהפכם הפקר למעשי בריונות. האלימות הננקטת כלפי קרבן תמים, חלש וחסר אונים, שנבחר לצורך ביצוע העבירה משום מאפייניו אלה, הברוטליות חסרת המעצורים, תוך השפלה והתאכזרות לקורבן, לא כל שכן כאשר מטרתה של התנהגות זו היא בצע כסף, כל אלה מלמדים על חומרת המעשים ומצדיקים ומחייבים כי ינתן משקל משמעותי בגזירת העונש למטרות ההרתעה והגמול" (שם, בפסקה 8).

בהתחשב בערכים המוגנים, בנסיבות ביצוע מעשה העבירה וברמת הענישה שנסקרה על ידי לעיל, באתי לכלל מסקנה כי מתחם הענישה הכולל למעשה העבירה בענייננו נע בין ארבע לשבע שנות מאסר בפועל.

קביעת העונש בתוך המתחם - נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה

הנאשם ביצע את העבירות בהיותו כבן 18 ושבעה חודשים, שהה תקופה ממושכת במעצר בתנאי איזוק ללא הפרה של תנאיו, הודה בעבירות המיוחסות לו וחסך העדתה של המתלוננת, כמו גם הפקיד סכום כסף משמעותי לפיצויה כתנאי להסדר.

בע"פ 7781/12 **פלוני נגד מדינת ישראל** הכיר בית המשפט העליון (כבוד השופט ג'ובראן) בכך שלעונש המאסר השפעה מכרעת יותר על מי שהינו "בגיר-צעיר", היינו קטינים וצעירים שטרם מלאו להם 25 שנים, ולפיכך יש להעניק משקל לפוטנציאל השיקומי העולה מתסקיר המבחן.

דברים אלה עולים בקנה אחד עם הוראות סעיף 40(א) לחוק העונשין, לפיו יש להתחשב בגזירת העונש במידת הפגיעה של העונש בנאשם - לרבות בשל גילו.

דא עקא שבעניינו, כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן, אין המלצה טיפולית בעניינו אלא המלצה להטיל עליו עונש מאסר זאת בשל חומרת העבירות תוך מתן משקל לתפקודו התקין לאורך השנים, גילו הצעיר, קבלת האחריות על ביצוע העבירות, התנאים המגבילים בהם היה נתון זמן רב וההערכה כי ההליך המשפטי מהווה גורם מרתיע.

לאור כל אלה, סבורני כי עונשו של הנאשם ראוי שיהיה ברף התחתון של המתחם.

סוף דבר, הנני גוזרת על הנאשם 2 את העונשים הבאים:

1. 4 שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 24.12.14 ועד ליום 14.4.15.
2. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר והתנאי הוא שלא יעבור עבירה מן העבירות בהן הורשע וכל עבירת אלימות ו/או רכוש מסוג פשע.
3. פיצוי למתלוננת מהאישום הראשון בסך של 5,000 ₪ .

דין והכרעה בעניינו של הנאשם 3

בשים לב לחלקו הקטן יחסית של הנאשם 3 בהתרחשויות נשוא האישום השני, סבורני כי מתחם העונש ההולם בעניינו נע בין 6 חודשי מאסר שיש וירוצו בדרך של עבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר בפועל. בשים לב להודאתו, להפקדת סכום כסף לטובת המתלוננת באישום השני, לגילו ולתסקיר החיובי בעניינו, מצאתי כי העונש אותו הציגו ב"כ הצדדים הוא סביר, ובהתאם לכך אני מטילה על הנאשם 3 את העונשים הבאים:

1. ששה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות על פי קביעת הממונה על עבודות השירות. תחילת ביצוע עבודות השירות יהיה ביום 1.9.17 על מנת לאפשר לנאשם להשלים את לימודיו.

הממונה על עבודות השירות יגיש חוות דעת נוספת ובה יקבע את מקום עבודות השירות.

חוות דעת הממונה תוגש עד ליום 28.2.17 והנאשם יתייצב לריצוי עונשו במועד המפורט בסעיף 1 במקום בו יקבע הממונה כי עליו להתייצב.

2. 6 חודשים מאסר על תנאי והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת אלימות שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום

סיום ריצוי עבודות השירות.

3. פיצוי למתלוננת מהאישום השני בסך 3,000 ₪.

4. קנס בסך 1,500 ₪.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ח טבת תשע"ז, 26 ינואר 2017, במעמד הצדדים.